

Cười mình

Con người biết cười, cười lúc vui và cười cả trong lúc đau khổ. Nguyên nhân để gây ra cười thì nhiều lắm. Bị nhột thì cười, nghe một việc thấy tức cười, nhìn một việc thấy buồn cười, ngẫm nghĩ đến một điều gì đó tự nhiên bật cười. Cũng có lúc cười vu vơ, tôi cười chẳng biết vì sao tôi cười.

Có một loại cười, chúng ta thích sử dụng để cười người và chúng ta cũng sợ loại cười này người ta dành cho chính mình. Loại cười mà chúng ta được nhắc nhở qua ca dao:

Cười người chớ có cười lâu,

Cười người hôm trước, hôm sau người cười.

Loại cười này chúng ta thường dành để cười người mà rất dễ cười.

Nhưng đôi khi cũng nên dành để cười mình và rất khó cười, song cười mình thì được tất cả.

Chúng ta dễ cười người vì thấy người. Chúng ta không dễ cười mình vì không thấy mình. Thấy mình thì nhiều việc đáng cười lắm. Chúng tôi có tham dự một lớp học về nghệ thuật nói trước công chúng. Sau phần lý thuyết, mọi sinh viên đều phải thực tập diễn thuyết trước lớp, có thu video, chiếu lại để cả lớp nhận xét và phê bình. Có sinh viên bật cười khi nhìn lại mình, nhận ra đôi tay thừa thãi chẳng biết làm gì khi nói, đã đút tay vào túi quần, sóc sóc chùm chìa khóa xe với mấy đồng tiền xu lẻ. Có anh nhận ra cái tật chỉnh lại cà vạt, có anh thỉnh thoảng lại kéo quần nhích lên, có anh lại quơ tay rất kịch, đi lại hơi nhiều, lại còn nhún nhảy như đang khiêu vũ. Nhìn lại mình có anh cười xòa, có anh cười ngượng miệng lắm bầm: thật không ngờ như vậy. Lần diễn thuyết kế tiếp, những cử chỉ làm cho mình tự cười đã bớt đi.

Có vị quan lớn, nhìn lại mình, thấy cái bản chất thật của mình đã bật cười qua bốn câu thơ:

Ban ngày lấm liệt như thần,

Tối đến thì lại tần mần như ma.

Ra ngoài oai vệ như cha,

Ở nhà thì lại rầy rà như con.

Nhìn ra mình mới cười cái lấm liệt, oai vệ rất kịch. Nhìn ra mình mới cười cái tần mần, rầy rà rất thực như mọi người.

Có một đêm nào, ở hờ, nửa đêm thức giấc. Giấc ngủ nửa vời đã phục hồi phần nào sức khỏe. Tâm tư thư thái, nhắm mắt nhìn mình. Đừng cố bào chữa, vì không ai tố cáo, đừng cố che đậy vì không ai tò mò. Bình thản nhìn vào ngõ ngách của tâm hồn. Ôi những ti tiện bản thủ mà ta đã từng thấy rõ ràng nơi người khác đang lẫn lộn trong ta. Song, tự ái như màn sương đục che phủ làm cho ta thấy nó cách mờ mờ. Thuở ban đầu, con người nhìn bóng mình lung linh trong nước. Rồi

dần dần tiến bộ soi bóng mình mờ mờ trong những miếng kim khí đánh bóng. Ngày nay, mỗi ngày không biết bao nhiêu lần chúng ta nhìn bóng mình trong gương bằng thủy tinh được tráng men khéo léo, để bóng mình phản ảnh trung thực một trăm phần trăm.

Quý vị có dịp bước vào một khu giải trí công cộng. Quý vị sẽ thấy nhiều tấm gương để quý vị soi, ghé vào xem thử quý vị sẽ thấy mình cao lêu nghêu, ốm tong teo so với tấm thân rất to hiện tại. Quý vị soi thêm tấm gương khác, một chàng lùn quá cỡ với thân hình nầy nở chiều ngang tối đa xuất hiện, quý vị mỉm cười soi thêm tấm gương khác một quái thai hai nửa phần trên thân xuất hiện ngược chiều dính liền chính giữa, quý vị bật cười.

Chúng ta đã nhiều lần mặc cảm với những tấm gương: tiền bạc, nghèo nàn, danh vọng, bạc phận, khen, chê. Ngẫm lại lắm lúc bật cười cho cái ngớ ngẩn "yên chí như vậy" qua những tấm gương đánh lừa phản chiếu.

Người Pha-ri-si đã soi mình trong tấm gương tôn giáo nên thấy mình "tôi không phải như người khác, tham lam, bất nghĩa, gian dâm, cũng không phải như người thu thuế này." (Lu-ca 18:11). Phao-lô đã soi mình trong tấm gương luật pháp và thấy mình "không chỗ trách được" (Phi-líp 3:6) nhưng khi Phao-lô nhắm mắt nhìn mình thì thấy rõ "tôi biết điều lành chẳng ở trong tôi đâu, nghĩa là trong xác thịt tôi, bởi tôi có ý muốn làm điều lành, nhưng tôi không có quyền làm trọn, vì tôi không làm điều lành mình muốn, nhưng làm điều dữ mình không muốn" (Rô-ma 7:18,19). Đến buồn cười cái "lực bất tòng tâm", thế mà lắm người vẫn cứ tu, cứ sửa, cứ nguyện làm lành lánh dữ. Làm sao tu sửa tấm lòng "đầy đầy mọi sự không công bình, độc ác, tham lam, hung dữ, chan chứa những điều ghen ghét, giết người, cãi lầy, dối trá, giận dữ, hay mách, dèm chê, chẳng tin kính, xác xược, kiêu ngạo, khoe khoang, khôn khéo về sự làm dữ, không vâng lời cha mẹ, đại dột, trái lời giao ước, không tình nghĩa tự nhiên, không có lòng thương xót" (Rô-ma 1:29-31)

Chúng ta chắc chắn bật cười khi thấy vị tu sĩ hân hoan "tu tại tù" trong phòng dành riêng cho tử tội. Chúng ta đang cười mình đấy. Lời Kinh Thánh khẳng định rằng: "Linh hồn nào phạm tội thì sẽ chết" (Ê-xê-chi-ên 18:4). Chúng ta đang ở trong địa vị chết mà vẫn tu sửa, buồn cười nhỉ.

Hoa trong lọ sắp tàn còn ráng nở.

Chẳng lẽ chúng ta tự cười như Cao Bá Quát khi sắp lìa đời:

Một chiếc cùm lim chân có đế

Ba vòng xích sắt bước thì vương.

Cười cho cái mộng "đế vương" đeo đuổi để chỉ còn "đế" của chiếc cùm và "vương" mỗi lần cất bước đến chỗ hành hình.

Chẳng lẽ chúng ta đành cười với mình trong nỗi tuyệt vọng. Cười mình như vậy thảm quá. Không, con người chúng ta tội lỗi như vậy,

lực bất tòng tâm như vậy, chắc chết như vậy mà lại đạt thành mộng ước, không làm mà được, không tu mà đắc đạo, không chết mà lại sống và sống đời đời, có chuyện lạ vậy sao? Buồn cười nhỉ, cười với mình trong hy vọng tràn đầy.

Nếu quý vị muốn biết làm sao chuyện lạ như vậy có thể xảy ra, thì có thể liên lạc với chúng tôi, hoặc nhà thờ Tin Lành gần nhất để được hiểu tường tận hơn.